

Türkiye’de Okul Yöneticileri Konusunda Yazılan Lisansüstü Tezlerdeki Eğilimler (2015-2020)*

Trends in Graduate Theses on School Administrators in Türkiye (2015-2020)

Öğretmen Sena Yağmur BAYKAN¹, Prof. Dr. Hasret NUHOĞLU²

Öz

Bu araştırmada okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin çeşitli kategoriler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı Yüksek Öğretim Kurulunun tez arşivinden alınmış ve belgesel tarama yöntemi ile veri toplanmıştır. Lisansüstü tezler, Akademik Yayın Değerlendirme Formu ölçütleri doğrultusunda incelenmiştir. Tezler yıl, tema, araştırma modeli, veri toplama araçları, örneklem türü, tez türü, araştırma yöntemi, veri analiz teknikleri ve örneklem büyüklüğü kategorileri açısından betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre okul yöneticileri konulu tezlere tema açısından bakıldığında yönetici özellikleri ve eğitimde liderlik temaları ön plandadır. Lisansüstü tezlerin çoğu yüksek lisans düzeyindedir. 2019 yılı, konu ile ilgili araştırmaların en yoğun yapıldığı yıl olmuştur. Tezlerde nicel yöntem ve tarama modeli daha fazla kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğü olarak 0-50 kişi, örneklem türü olarak yönetici ve öğretmenlerin daha çok tercih edildiği görülmüştür. Anket, ölçek ve görüşme formunun en sık kullanılan veri toplama aracı olduğu tespit edilmiştir. Veri analiz tekniklerinden en çok tercih edilenin parametrik test teknikleri olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak eğitimde teftiş ve denetim, okula toplumsal katılım ve okullarda işletme gibi nadiren çalışılan konulara ağırlık verilmesi, veri toplama araçları, araştırma yöntemi ve araştırma modeli seçiminin farklılaştırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tez tarama, lisansüstü tez, doküman incelemesi, okul yöneticileri.

Makale Türü: Derleme

Abstract

In this research, it is purposed to examine the graduate theses prepared on school administrators in terms of various categories. In the current study, survey model was used. The data source of the research was taken from the thesis archive of the Council of Higher Education, and the data were collected through the documentary scanning method. Graduate theses were examined in accordance with the criteria of the Academic Publication Evaluation Form. The theses were analyzed by using descriptive analysis method in terms of such categories as year, theme, research model, data collection instruments, sample type, type of thesis, research method, data analysis techniques and sample size. According to the results of the research, when the theses on school administrators are examined in terms of themes, the themes of administrators and leadership in education are at the forefront. Most graduate theses are at the master’s degree. The year 2019 was the year in which the most intensive research on the subject was conducted. Quantitative method and scanning model were used more in theses. It was seen that 0-50 people were preferred as the sample size, and administrators and teachers were preferred more as the sample type. It has been determined that the questionnaire, scale, and interview form are the most frequently used data collection instruments. It has been concluded that the most preferred data analysis techniques are parametric test techniques. Based on the results of the research, some recommendations can be made such

*Bu araştırma, Prof. Dr. Hasret NUHOĞLU danışmanlığında Sena Yağmur BAYKAN tarafından tamamlanan “Türkiye’de 2015-2020 Yılları Arasında Okul Yöneticileriyle İlgili Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul Sancaktepe Niyazi Sayın Bilim ve Sanat Merkezi, senabaykannn@gmail.com

²Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hasretnuhoglu@maltepe.edu.tr

as focusing on issues that are rarely studied such as inspection and supervision in education, social participation in school and business administration in schools, and differentiation of data collection instruments, research method, and research model selection.

Keywords: Thesis review, graduate thesis, document analysis, school administrators.

Paper Type: Review

Giriş

Gelişmiş bir ülke yaratabilmenin temelini oluşturan eğitim, birey ve toplumun geleceğine ışık tutmaktadır. Ülkelerin eğitim politikasına yönelik olarak eğitim kurumlarında, kaynakların verimli bir şekilde kullanılması eğitim yönetimi olarak ifade edilmektedir. Eğitim yönetiminin, eğitim kurumlarının merkezi niteliğindeki okullarda uygulanması ise okul yönetimi olarak tanımlanmaktadır. Okul yönetiminden öncelikli olarak okul yöneticileri sorumludur. Okul yöneticilerinin görev, yetki ve sorumlulukları, liderlik, rol ve yeterlikleri, seçilme, yetiştirilme ve atanmaları, okul yönetiminde kilit role sahip olmaları bakımından önem taşımaktadır. Eğitim alanındaki gelişmeler okul yöneticilerinden beklentilerin değişmesine sebep olmuş ve bu durum birçok bilimsel araştırmada yerini almıştır.

Okul yöneticisinin yetki, görev ve sorumluluklarının bilincinde olması ve bunları okul örgütünde etkili bir şekilde kullanabilmesi önem taşımaktadır (Bursalıoğlu, 2002). Okul yöneticilerinin görevleri; eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçları karşılamak, kurum ve çevresini geliştirmek amacıyla diğer kurumlar ile iş birliği yapmak, Milli eğitim politikası kapsamında çalışmalar gerçekleştirmek, öğretmen, öğrenci ve personel arasında uyum sağlamak ve onların mesleki gelişimlerine destek olmak, eğitim-öğretim programlarının oluşturulmasına katkı sağlamak ve bu süreci değerlendirmektir (MEB, 1987). Eğitim alanındaki gelişmeler okul yöneticilerinin, kurumun misyon ve vizyonunu belirleme, problem çözme ve verimli bir okul iklimi oluşturma gibi mevzuata ek olarak yeni görevler edinmesini sağlamıştır (Şişman, 2018). Yöneticilerin gücünü örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi amacıyla kullanması yetki olarak tanımlanmaktadır (Taymaz, 1985). Okul yöneticilerinin yetkileri sosyal ve yasal olmak üzere iki boyuttan oluşur (Bursalıoğlu, 2002). Okul yöneticileri okuldaki işleri yetkilerini kullanarak gerçekleştirir (Özdemir, 2012). Okul yöneticilerinin işleri yürütmesi ile ilgili olan zorunlulukları ise sorumluluklarını ifade etmektedir (Başaran, 1996). Okul yöneticilerinin sorumlulukları; okuldaki çalışmaları değerlendirme, soruşturma ve denetleme, eğitime uygun bir fiziki ortam geliştirme, olumlu bir okul iklimi oluşturma, okulun stratejik planını hazırlama ve bunun uygulanmasını sağlama olarak belirtilmektedir (Dal ve Şirin, 2019).

Okulun yönetimi, okul yöneticilerinin rol, yeterlik ve liderliklerinden etkilenmektedir. Eğitimde hedeflenen noktaya ulaşmada okul yöneticilerinin yönetim rolünü en etkili biçimde gerçekleştirmesi önem taşımaktadır (Gürsel, 2005). Statüsü olan bireylerden beklenen davranış biçimi rol olarak tanımlanır (Katz ve Kahn, 1977). Yöneticilerin rolleri, onların sahip olduğu yetki ve haklar ile ortaya çıkar (Ilgar, 1996). Mavi ve Özdemir’e göre (2020) okul yöneticilerinin rolleri, proje yürütücülüğü yapma, bilgi toplama ve bu bilgileri paydaşlara sunma, liderlik yapma olarak belirlenmiştir. Okulun amaçlarına ulaşmasında okul yöneticilerinin öğretim ve yönetim ile ilgili sahip olduğu yeterlikler önem taşımaktadır (Balci, 1988a; Öztürk, 2019). Katz’a (1974) göre yöneticiler, teknik, kavramsal ve insancıl yeterliklere sahip olmalıdır. Okul yöneticileri bu yeterliklere ne kadar sahipse o örgüt o kadar etkili ve başarılı çalışmalar gerçekleştirecektir (Bülbül ve Türkmenoğlu, 2015). Ayrıca okul yöneticilerinden okulda planlanan çalışmaların gerçekleştirilmesi sürecine liderlik etmesi beklenmektedir (Şişman, 2018). Yukl’a göre (2011) liderlik, örgütteki kişilerin iletişimini ve çalışmalarını örgütün amaçları doğrultusunda yönlendirebilme sürecidir. Dönüşümcü, etik, vizyoner, otokratik, otantik, işbirlikçi, öğretimsel, demokratik ve teknolojik gibi liderlik stilleri bulunmaktadır. Okul yöneticileri bu liderlik stillerinden kendilerine uygun gördüğü liderliği benimseyebilir (Aktaş ve Özgenel, 2020). Yirmi birinci yüzyıl yeterlikleri, okul yöneticilerinin liderlik özelliği göstermesi gerektiğine vurgu yapmaktadır (Şişman, 2018). Liderlik özelliği

gösteren ve örgütte etkisini hissettirebilen bir yönetici, eğitimdeki yenilikleri kurumunda en etkili şekilde gerçekleştirecektir (Erçetin, 1998).

Eğitim yönetimi alanındaki yeniliklerin kurumlardaki uygulayıcısı okul yöneticileridir. Yönetim alanındaki yenilik ve değişmelerin okullarda uygulanabilmesi için okul yöneticilerinin yetkileri, sorumlulukları, seçilme, yetiştirilme ve atanma süreçleri, rolleri, görevleri, yeterlikleri ve liderlikleri önem taşımaktadır. Literatürde eğitim alanındaki çalışmalar incelendiğinde okul yöneticilerinin liderliğini (Marks ve Printy, 2003; Prince, 2006; Grant, 2011; Gothard, 2015; Aydoğan, 2018; Artık, 2019 ; Gündüz, 2019; Zehir Gülebi, 2019; Mızrak Karcı, 2020), yeterliğini (Walker, 1985; Rouss, 1993; Terci, 2008; Akan ve Yalçın Yıldırım, 2014; Asar ve Tümkaya, 2016; Arıkan, 2018; Çamsarı, 2018; Özben Aksoy, 2019), rollerini (DiPaola & Walther-Thomas, 2003, Kanbur, 2009; Çarıkcı, 2018; Terzioğlu, 2019; Öztaban, 2020), yetkilerini (Karakol, 2016; Karahan, 2019), seçilmesini (Kuşkaya, 2016; Yücel, 2019), yetiştirilmesini (Küçükahmetoğlu, 2012; Gök, 2017) ve atanmasını (Güven Hastürk, 2017; Sayan, 2018) konu alan birçok araştırmanın yapıldığı görülmektedir. Ayrıca alanyazında liderlik konusunda yapılan tezlerin incelendiği (İsaoğulları, 2016), okul yöneticilerinin görevlendirilme sürecini konu alan makalelerin incelendiği (Konan, Çelik ve Çetin, 2018) ve eğitim yönetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelendiği (Polat, 2010; İşçi, 2013; Uysal, 2013; Karaca, 2018; Köksal 2019; Öner, 2019; Alp ve Şen, 2021) araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkı, lisansüstü tezlerin araştırma eğilimlerinin yalnızca okul yöneticileri bağlamında incelenecek olmasıdır. Okul yöneticileri konulu tezlerin kategorik olarak incelenmesinin, araştırmacıların bu kategorilerdeki eğilimlerinin belirlenmesini ve ileride yapılacak olan çalışmaların yeni içerik ve yöntemlerle kurgulanmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin kategorik olarak eğilimlerinin incelenmesidir. Bu genel amaç bağlamında oluşturulan aşağıdaki araştırma sorularına yanıt verilmeye çalışılmıştır:

- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin temalarına göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin tez türüne göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma yıllarına göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma modeline göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin örneklem türüne göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
- Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri kaynağı, verilerin toplanması ve analizi, araştırmanın etik boyutu ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama, geçmişe dayanan ya da günümüzde varlığını koruyan bir durumu olduğu gibi belgelemeyi temel alan bir araştırma

modelidir. Tarama araştırmacısı, yazılı belgeler gibi önceden tutulmuş farklı kaynaklardan elde ettiği verileri bütünleştirerek yorumlayabilir (Karasar, 1982). Araştırma için tarama modelinin tercih edilmesinin sebebi, okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin Yüksek Öğretim Kurulu tez arşivinden alınarak, yapılan bilimsel araştırmalara bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşılabileceğidir. Tezlerin belirlenen kategorilerde frekans ve yüzde değerleri gibi nicel verilerinin incelenecek olmasıdır.

2.2. Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı Yüksek Öğretim Kurulunun tez arşivinden alınmıştır. Veri kaynağını oluştururken tez arşivinin tez tarama bölümüne okul ve yönetici, okul yöneticisi, okul yöneticileri anahtar kelimeleri yazılmıştır. Tez taraması sonucunda çıkan tezlerden okul yöneticileri ile ilgili yapılan ve 2015-2020 yılları arasında yazılan 489 lisansüstü tez çalışmaya dahil edilmiş, erişime açık olmayan 8 lisansüstü tez ise incelemeye alınamamıştır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanmasında belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Kayıt ve belgelerin belirli bir amaç doğrultusunda incelenmesi belgesel tarama olarak adlandırılmaktadır (Karasar, 1982). Yüksek Öğretim Kurulu’nun tez arşivinde yer alan, okul yöneticileri konulu ve ulaşılabilir durumdaki tezler bilgisayar ortamına pdf formatında indirilmiştir. Bu tezler Karadağ’a (2009) ait olan Akademik Yayın Değerlendirme Formunun ölçütleri doğrultusunda incelenmiştir. Araştırmanın veri analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e göre (2005) bu yöntemde çalışmanın verileri temalara uygun olarak düzenlenir ve yorumlanır. Akademik Yayın Değerlendirme Formunun ölçütleri ile ilgili bilgiler SPSS programına aktarılmıştır. Form ölçütlerinde yer alan bilgilerin yüzde ve frekans değerlerinin analizi yapılmıştır.

2.4. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmaya başlanmadan önce T.C. Maltepe Üniversitesi Etik Kurulundan 18.06.2021 tarihli, 2021/17-03 sayılı etik kurulu onayı alınmıştır. Kapsam geçerliğinin belirlenmesi amacıyla kullanılacak formun içeriği ve formun uygulanmasıyla ilgili olarak eğitim bilimleri alanındaki 3 uzmandan görüş alınmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için, araştırmaların yöntem bölümündeki içeriklerine yorum katılmadan ve düzeltme yapılmadan, içerik bilgileri olduğu haliyle programa işlenmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde Türkiye’de okul yöneticileri konusunda 2015-2020 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerin kategorik olarak analizinin gerçekleştirilmesi neticesinde elde edilen bulgulara tablolar halinde yer verilmiştir.

3.1. Lisansüstü Tezlerin Temalarına Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin temalarına göre dağılımları Tablo 3.1’de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Lisansüstü tezlerin temalarına göre dağılımları

Tema	<i>f</i>	%
Eğitimde Liderlik	81	16,6
Yönetici Özellikleri	79	16,2
Eğitim-Öğretim Süreci	57	11,7
Okul Psikolojisi	47	9,6
Örgütsel Davranış ve İletişim	46	9,4
Eğitimde Yenileşme ve Değişim	44	9,0
İdari Yapılaşma ve Yasal Düzenlemeler	29	5,9
Eğitimde Güç ve Politika	28	5,7
Eğitim Yönetimi	23	4,7
Örgüt Kültürü ve İklimi	21	4,3
Okula Toplumsal Katılım	14	2,9
Okullarda İşletme	11	2,2
Eğitimde Teftiş ve Denetim	9	1,8
Toplam	489	100,0

Tablo 3.1’de belirtildiği üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde en fazla eğitimde liderlik ($f=81$), yönetici özellikleri ($f=79$), eğitim-öğretim süreci ($f=57$), okul psikolojisi ($f=47$), örgütsel davranış ve iletişim ($f=46$) temalarının çalışıldığı görülmektedir. İncelenen tezlerde en az tercih edilen temaların ise sırasıyla eğitimde teftiş ve denetim ($f=9$), okullarda işletme ($f=11$) ve okula toplumsal katılım ($f=14$) olduğu görülmektedir.

3.2. Lisansüstü Tezlerin Tema Kategorisine Ait İçerikleri

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin tema kategorisine ait içerikleri Tablo 3.2’de sunulmuştur.

Tablo 3.2. Tema kategorisine ait içerikler

Tema	İçerik
Eğitim-Öğretim Süreci	Değerler eğitimi, Eğitim teknolojileri, Sınıf yönetimi, Okul başarısı, Okul sporları, Göçmen çocukların eğitimi, Öğrenci merkezli eğitim, Bilgisayar destekli eğitim, Suriyeli öğrencilerin eğitimi, Okul rehberlik hizmetleri, Program okuryazarlığı, Kesintili ve zorunlu eğitim, Destek eğitim, Bilgi güvenliği, Açık öğretime geçiş, Eğitim programı, MEBBİS uygulaması, FATİH Projesi, Kodlama eğitimi, Öğretim programı, Yabancı dil ağırlıklı sınıf uygulaması, STEM eğitimi, Eğitim-öğretim işleri, Dil konuşma bozukluğu, Seçmeli ders uygulaması, Mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitimi, DYS uygulaması, Beden eğitimi dersi, İmam hatip okulları, Dil öğretimi, Disiplin uygulamaları, Özel eğitim, Üstün zekalı öğrenci eğitimi.
Eğitimde Liderlik	Teknolojik liderlik, Paternalist liderlik, Etik liderlik, Dönüşümcü liderlik, Kültürel liderlik, Çevik liderlik, Dağıtımçı liderlik, Öğretimsel liderlik, Hizmetkar liderlik, Vizyoner liderlik, Kuantum liderlik, Açık liderlik, Eğitim liderliği, Etkileşimsel liderlik, Pedagojik liderlik, Girişimci liderlik, Takım liderliği, Yönetimsel liderlik, Etik dışı liderlik, Ruhsal liderlik, Stratejik liderlik, Entelektüel liderlik, Sosyal-Duygusal liderlik, Otantik liderlik, Holistik liderlik, Etkili liderlik, Toksik liderlik, Esnek liderlik, Liderlik yönelimi, Liderlik tarzı, Liderlik kapasitesi, Liderlik davranışı, Liderlik stratejisi.
Okul Psikolojisi	İş doyumu, Stres, Psikolojik sözleşme, Motivasyon araçları, Psikolojik dayanıklılık, Çalışma tutkunluğu, Yaşam doyumu, Cam tavan sendromu, Duygusal zeka, İşyeri mutluluğu, Psikolojik sermaye, Eleştirel pedagoji, İşkoliklik, Motivasyon, Tükenmişlik, Benlik saygısı, Pozitif-negatif duygular, Mobing, Psikolojik güçlendirme, İş-yaşam dengesi, Psikolojik iyi olma, İstismar, Siber zorbalık, Duygusal iş yükü, Yılmazlık, Akran zorbalığı, Kaygı, Duygusal emek.
Yönetici Özellikleri	Yönetici özellikleri, Rol, Beceri, Girişimcilik, Yeterlik, Kişisel gelişim, Öz yeterlik, Saygınlık, Mizaç, Değerler, Mizah davranışı, Düşünme stili, Yaratıcılık, Mesleki kimlik, Kadın yöneticiler, Tutum, İş performansı, Kişilik özellikleri, Özgüven.
Örgütsel Davranış ve İletişim	Örgütsel adalet, Örgütsel narsizm, İnförmel iletişim, Örgütsel sosyalleşme, Örgütsel güven, Örgütsel zeka, Mesleki yardım, Örgütsel özgüven, Mesleki etik, Örgütsel sessizlik, Algı, Örgütsel depresyon, İletişim, Örgütsel bağlılık, Pozitif örgütsel davranış, Yönetimsel davranış, Motivasyonel dil, Örgütsel yaratıcılık, Etkileme davranışı, Değişim sinizmi, Örgütsel değer, Rol model, İşe bağlılık, Erteleme davranışı, Örgütsel muhalefet, Sosyal zeka, Sosyal sermaye, Risk alma davranışı, İlişki davranışları, Kayırmacılık davranışı, Sosyal takas, Sanal kaytarma, Örgütsel özdeşleşme.
Eğitim Yönetimi	Yönetim Felsefesi, Yönetim anlayışı, Okul yöneticiliği, Anaokulunda yönetim, Yönetim tarzı, Eğitim felsefesi, Okul yönetimi, Yönetim kuramları, Yetenek yönetimi, Yönetim süreçleri (karar verme, planlama, çatışma çözme v.b.), Farklılıkların yönetimi, Algı yönetimi, Kariyer yönetimi, Yönetişim, Yönetim biçimi, Yönetim paradigması, Epistemolojik inanç, Yöneticiden beklentiler.
İdari Yapılaşma ve Yasal Düzenlemeler	Mevzuat, Yöneticiliğe başlama, Okul toplantıları, Yönetimsel sorumluluk, Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHK), Yöneticiliği tercih etme, Yöneticilik görev süresi, Emeklilik, Yönetici seçimi, Nöbetçi öğretmenlik uygulaması, Yönetici görevlendirme, Yönetici atama, Öğretmenlik mesleği, Yönetici yetiştirme, Kurumsal itibar, Performansa dayalı ücretlendirme, Yöneticilikte öğretmen geçmişine sahip olma, Göreve geliş biçimi, Ücretli öğretmenlik, Yöneticilerin çalışma koşulları, Serbest kıyafet uygulaması.
Okula Toplumsal Katılım	Veli toplantıları, Yönetici-veli iletişimi, Sendikalar, Velilerin yönetici algıları, Sosyal medyada tanıtım, Paydaş profilleri, MEB ödül sistemi, Okul-veli uyumsuzluğu, MEB hizmetinden yararlanma, Siber sağlık, Velilerin beklentileri, MEB teşkilatı.
Eğitimde Yenileşme ve Değişim	Okulu iyileştirme, Öğrenen okul, Etkili okul, Mesleki gelişim, Bireysel yenilikçilik, Değişimde dirençle başa çıkma, Yenilikçi yönetim, Profesyonel öğrenme, Örgütsel değişim, Lisansüstü eğitim, Değişim eğilimi, Hizmet içi eğitim, Yöneticilerin etkililiği, Y kuşağı özellikleri, Kariyer engelleri, İkinci üniversite okuma, Değişime hazırbulunuşluk, Performans değerlendirme, Mesleki deneyim.
Eğitimde Teftiş ve Denetim	Eğitim denetimi, İç denetim, Soruşturma görevi, İdari denetim, Denetim stili, Etkili teftiş, Yöneticilerin değerlendirilmesi, Denetim odağı.
Örgüt Kültürü ve İklimi	Okul kültürü, Akademik iyimserlik, Okul iklimi, Toplumsal cinsiyetçilik, Kültürel sermaye, Okullarda kuşaklararası iklim.
Okullarda İşletme	Hesap verilebilirlik, Stratejik planlama, İş sağlığı ve güvenliği, Okul-bahçe düzenlemeleri, Okul güvenliği.
Eğitimde Güç ve Politika	Demokrasi algısı, Demokratik okul, Güç kaynakları, Rotasyon, Uluslararası Bakalorya, Örgütsel vatandaşlık, Politik taktikler, Eğitim sistemi, Küresel vatandaşlık, Demokratik Tutum ve Davranış, Mikro-politik strateji, Karşılaştırmalı Eğitim, Güç, Politik yeti, Güç mesafesi, Gücü kullanma biçimleri, Güç stili.

3.3. Lisansüstü Tezlerin Tez Türüne Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin tez türüne göre dağılımları Tablo 3.3'te sunulmuştur.

Tablo 3.3. Lisansüstü tezlerin tez türüne göre dağılımları

Tez Türü	<i>f</i>	%
Yüksek Lisans	436	89,2
Doktora	53	10,8
Toplam	489	100,0

Tablo 3.3'te görüldüğü üzere araştırma kapsamına alınan yıllar arasında okul yöneticileri ile ilgili 489 lisansüstü tez yazılmıştır. Bu tezlerden çoğunluğunu ise yüksek lisans tezleri ($f=436$) oluşturmaktadır. Doktora tezleri ($f=53$) daha az sayıda çalışılmıştır.

3.4. Lisansüstü Tezlerin Araştırma Yılına Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma yılına göre dağılımları Tablo 3.4'te sunulmuştur.

Tablo 3.4. Lisansüstü tezlerin araştırma yılına göre dağılımları

Yıl	<i>f</i>	%
2015	97	19,8
2016	62	12,7
2017	49	10,0
2018	67	13,7
2019	154	31,5
2020	60	12,3
Toplam	489	100,0

Tablo 3.4'te belirtildiği üzere veri kaynağındaki araştırma sayısının yıllara göre çoktan aza doğru sıralamasının 2019 ($f=154$), 2015 ($f=97$), 2018 ($f=67$), 2016 ($f=62$), 2020 ($f=60$) ve 2017 ($f=49$) yılı şeklinde olduğu görülmektedir. En az araştırma yapılan yıl 2017, en fazla araştırma yapılan yıl ise 2019 olmuştur. Yazılan tez sayısı, 2019 yılına ($f=154$) kıyasla 2020 yılında ($f=60$) büyük oranda azalmıştır. Yıl bazında bakıldığında yapılan tez sayısı düzenli bir biçimde artmamış ve azalmamıştır.

3.5. Lisansüstü Tezlerin Araştırma Yöntemine Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımları Tablo 3.5'te sunulmuştur.

Tablo 3.5. Lisansüstü tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımları

Yöntem	<i>f</i>	%
Nicel	357	73,0
Nitel	90	18,4
Karma	42	8,6
Toplam	489	100,0

Tablo 3.5'te görüldüğü üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde en fazla nicel ($f=357$) araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Bu bulguyu, nitel ($f=90$) ve karma ($f=42$) araştırma yöntemi izlemektedir.

3.6. Lisansüstü Tezlerin Araştırma Modeline Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin araştırma modeline göre dağılımları Tablo 3.6'da sunulmuştur.

Tablo 3.6. Lisansüstü tezlerin araştırma modeline göre dağılımları

Araştırma Modeli	f	%
Tarama	330	67,5
Olgu Bilim	47	9,6
Durum Çalışması	22	4,5
Tarama-Belirtilmemiş	11	2,2
Tarama-Durum Çalışması	7	1,4
Nedensel Karşılaştırma	6	1,2
Tarama-Olgu Bilim	6	1,2
Olgu Bilim-Belirtilmemiş	2	0,4
Deneysel	1	0,2
Doküman Analizi	1	0,2
Durum Çalışması-Belirtilmemiş	1	0,2
Belirtilmemiş	55	11,2
Toplam	489	100,0

Tablo 3.6’da belirtildiği üzere veri kaynağında tercih edilen araştırma modellerinin çoktan aza doğru sıralamasının, tarama ($f=330$), olgu bilim ($f=47$), durum çalışması ($f=22$), tarama-belirtilmemiş ($f=11$), tarama-durum çalışması ($f=7$), nedensel karşılaştırma ($f=6$), tarama-olgu bilim ($f=6$), olgu bilim-belirtilmemiş ($f=2$), deneysel ($f=1$), doküman analizi ($f=1$), durum çalışması-belirtilmemiş ($f=1$) şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Araştırma modelinin belirtilmemiş ($f=55$) olduğu bazı tezler de bulunmaktadır. En fazla kullanılan araştırma modelleri durum çalışması, tarama ve olgu bilim; en az kullanılan araştırma modelleri ise doküman analizi ve deneyseldir.

3.7. Lisansüstü Tezlerin Örneklem Türüne Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin örneklem türüne göre dağılımları Tablo 3.7’de sunulmuştur.

Tablo 3.7. Lisansüstü tezlerin örneklem türüne göre dağılımları

Örneklem Türü	f	%
Öğretmen	187	38,2
Yönetici	185	37,8
Yönetici-Öğretmen	86	17,6
Yönetici-Öğretmen-Öğrenci	4	0,8
Yönetici-Öğrenci	4	0,8
Yönetici-Öğretmen-Öğrenci-Veli	3	0,6
Yönetici-Öğretmen-Veli	3	0,6
Veli	3	0,6
Doküman İncelemesi	2	0,4
Öğrenci	2	0,4
Okul Çalışanı	1	0,2
Yönetici-Eğitim Koordinatörü	1	0,2
Yönetici-Millî Eğitim Yöneticisi-Öğretmen-Alan Uzmanı	1	0,2
Yönetici-Müfettiş	1	0,2
Yönetici-Müfettiş-Öğretmen	1	0,2
Yönetici-Okutman	1	0,2
Yönetici-Öğretmen-Avukat	1	0,2
Yönetici-Öğretmen-Psikolojik danışman	1	0,2
Yönetici-Veli	1	0,2
Belirtilmemiş	1	0,2
Toplam	489	100,0

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde örneklem türü olarak öğretmen ($f=187$), yönetici ($f=185$), yönetici-öğretmen ($f=86$), yönetici-öğretmen-öğrenci ve yönetici-öğrenci ($f=4$), yönetici-öğretmen-öğrenci-veli, yönetici-öğretmen-veli ve veli ($f=3$), doküman incelemesi ve öğrenci ($f=2$), yönetici-müfettiş, okul çalışanı, yönetici-okutman, yönetici-veli, yönetici-müfettiş-öğretmen, yönetici-öğretmen-psikolojik danışman, yönetici-öğretmen-avukat, yönetici-millî eğitim yöneticisi-öğretmen-alan

uzmanı ve yönetici-egitim koordinatörü ($f=1$) tercih edilmiştir. İncelenen tezlerde örneklem türünün belirtilmemiş ($f=1$) olduğu bir çalışma da bulunmaktadır. Araştırmalarda örneklem türü olarak en fazla öğretmenler tercih edilmiştir. Bu bulguyu, yönetici ve yönetici-öğretmen örneklem türü izlemektedir.

3.8. Lisansüstü Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımları Tablo 3.8'de sunulmuştur.

Tablo 3.8. Lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımları

Örneklem Büyüklüğü	f	%
0-50 kişi	80	16,4
501-750 kişi	53	10,8
301-350 kişi	50	10,2
201-250 kişi	43	8,8
351-400 kişi	41	8,4
251-300 kişi	40	8,2
51-100 kişi	35	7,2
401-450 kişi	35	7,2
451-500 kişi	32	6,5
101-150 kişi	25	5,1
151-200 kişi	25	5,1
751-999 kişi	16	3,3
1000 kişi ve üzeri	12	2,5
Belirtilmemiş	2	0,4
Toplam	489	100,0

Tablo 3.8'de görüldüğü üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde örneklem büyüklüğü olarak 0-50 kişi ($f=80$), 501-750 kişi ($f=53$), 301-350 kişi ($f=50$), 201-250 kişi ($f=43$), 351-400 kişi ($f=41$), 251-300 kişi ($f=40$), 51-100 kişi ve 401-450 kişi ($f=35$), 451-500 kişi ($f=32$), 101-150 kişi ve 151-200 kişi ($f=25$), 751-999 kişi ($f=16$), 1000 kişi ve üzeri ($f=12$) tercih edilmiştir. İncelenen tezlerde örneklem büyüklüğünün belirtilmemiş ($f=2$) olduğu çalışmalar da bulunmaktadır. En sık tercih edilen çalışma grubunun 0-50 kişi, en az tercih edilen çalışma grubunun ise 1000 kişi ve üzeri olduğu görülmektedir.

3.9. Lisansüstü Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımları Tablo 3.9'da sunulmuştur.

Tablo 3.9. Lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımları

Veri Toplama Araçları	f	%
Ölçek	279	57,1
Görüşme Formu	83	17,0
Anket	42	8,6
Ölçek-Görüşme Formu	31	6,3
Ölçek-Envanter	23	4,7
Anket-Görüşme Formu	11	2,2
Envanter	5	1,0
Ölçek-Anket	5	1,0
Ölçek-Görüşme Formu-Envanter	2	0,4
Anket-Envanter	1	0,2
Belgesel Tarama	1	0,2
Belgesel Tarama-Gözlem Formu	1	0,2
Görüşme Formu-Belgesel Tarama-Gözlem Formu	1	0,2
Ölçek-Anket-Görüşme Formu	1	0,2
Ölçek-Görüşme Formu-Başarı Testi	1	0,2
Ölçek-Kişilik Testi	1	0,2
Belirtilmemiş	1	0,2
Toplam	489	100,0

Tablo 3.9’da belirtildiği üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde veri toplama aracı olarak ölçek ($f=279$), görüşme formu ($f=83$), anket ($f=42$), ölçek-görüşme formu ($f=31$), ölçek-envanter ($f=23$), anket-görüşme formu ($f=11$), envanter ve ölçek-anket ($f=5$), ölçek-görüşme formu-envanter ($f=2$), ölçek-kişilik testi, anket-envanter, ölçek-görüşme formu-başarı testi, belgesel tarama, ölçek-anket-görüşme formu, belgesel tarama-gözlem formu ve görüşme formu-gözlem formu-belgesel tarama ($f=1$) tercih edilmiştir. İncelenen tezlerde veri toplama araçlarının belirtilmemiş ($f=1$) olduğu bir çalışma da bulunmaktadır. Çalışmalarda çoğunlukla ölçeğin kullanıldığı görülmektedir. Görüşme formu ve anket ise ölçekten sonra en çok tercih edilen veri toplama aracı olmuştur.

3.10. Lisansüstü Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımları

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımları Tablo 3.10’da sunulmuştur.

Tablo 3.10. Lisansüstü tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımları

Veri Analiz Teknikleri	<i>f</i>	%
Parametrik	261	53,4
Nonparametrik	96	19,6
İçerik Analizi	59	12,1
Birden Fazla Veri Analiz Tekniği	42	8,6
Betimsel Analiz	31	6,3
Toplam	489	100,0

Tablo 3.10’da görüldüğü üzere veri kaynağındaki okul yöneticilerine yönelik lisansüstü tezlerde veri analiz teknikleri olarak; parametrik ($f=261$), nonparametrik ($f=96$), içerik analizi ($f=59$), birden fazla veri analiz tekniği ($f=42$) ve betimsel analiz ($f=31$) kullanılmıştır. Nicel yöntemli çalışmalarda yoğunluklu olarak parametrik test teknikleri, karma yöntemli araştırmalarda birden fazla veri analiz tekniği, nitel yöntemli çalışmalarda ise daha çok içerik analizi tercih edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de okul yöneticileri konusunda 2015-2020 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerin kategorik olarak eğilimlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Okul yöneticileri konulu araştırmalarda örgütsel davranış, eğitimde liderlik, okul psikolojisi, eğitim-öğretim süreci ve yönetici özellikleri temalarına ağırlık verildiği görülmüştür. En az çalışılan temalar ise eğitimde teftiş ve denetim, okula toplumsal katılım ve okullarda işletme olmuştur. Alanyazında bu araştırmanın bulgularını destekleyen benzer çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; Gülmez ve Yavuz (2016) çalışmalarda en fazla eğitimde liderlik temasının tercih edildiğini, Aydın, Erdağ ve Sarier (2010) araştırmacıların son yıllarda örgütsel davranış ve liderlik temalarını daha fazla tercih ettiklerini, Balcı ve Apaydın (2007) araştırmalarda okul süreçleri temasına ağırlık verildiğini, Uysal (2013) ise eğitim yönetimi alanındaki çalışmalarda eğitim denetimi, okul çevre ilişkileri, eğitim ekonomisi ve planlaması temalarının en az tercih edilen temalar olduğunu tespit etmiştir. Yirmi birinci yüzyılın yeterlilikleri doğrultusunda okul yöneticilerinin liderlik becerisine sahip olması gerekmektedir (Şişman, 2018). Bundan dolayı incelenen tezlerde eğitimde liderlik ve yöneticilerin sahip olduğu rol, yeterlik ve beceri kavramlarını içeren yönetici özellikleri temalarının sıklıkla çalışıldığı düşünülmektedir.

Okul yöneticileri konulu araştırmaların çoğunluğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu görülmüştür. Literatürde bu araştırmanın bulgularını destekleyen benzer çalışmalar bulunmaktadır. Polat (2010) ve Köksal (2019) eğitimi yönetimi ve denetimi alanında yaptıkları çalışmalarda doktora tez sayısının, yüksek lisans tez sayısından daha az olduğunu saptamıştır. Doktora düzeyinde yapılan araştırma sayısının, yüksek lisans düzeyindeki araştırma sayısına

kıyasla daha az olması, ülkemizdeki doktora programlarının sınırlı sayıda olduğunu göstermektedir.

Okul yöneticileri ile ilgili olan lisansüstü tezlerin çoğu 2019, 2018 ve 2015 yıllarında yapılmıştır. Okul yöneticilerinin en az çalışıldığı yıl 2017, en sık çalışıldığı yıl ise 2019'dur. MEB 2019-2023 Stratejik Planının yönetim ve organizasyon alanında, okul yönetimine ilişkin mevzuatların düzensiz olduğu, yönetici atama sürecindeki ölçme ve değerlendirme çalışmalarında yetersizlik olduğu, okul yöneticiliği açısından kariyer sisteminin olmadığı ve kurum yöneticilerinin kurum bütçesini finanse etmede yetkinliğinin az olduğu belirtilmiştir (MEB, 2019). Bu durum okul yöneticileri konusunda 2019 yılında daha fazla çalışma yapılmasını açıklar niteliktedir. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında okul yöneticileri ile ilgili yapılan tez sayısında büyük oranda azalma olduğu görülmektedir. Tez çalışmalarının azalmasının sebebi, 2020 yılında etkisini gösteren covid-19 salgını ile eğitim alanında ortaya çıkan belirsizlikler ve değişiklikler olabilir. Alanyazında bu araştırmanın bulgularını destekleyen benzer bir çalışma bulunmaktadır. Kaçaroğlu (2022), 2020 yılında pandeminin etkisi sebebiyle daha az bilimsel çalışma yapıldığını ifade etmektedir. Yıl bazında bakıldığında okul yöneticilerini konu alan tez sayısı düzenli bir biçimde artmamış ve azalmamıştır. Bu durum Karaca'nın (2018) çalışmasındaki bulgularla paralellik oluşturmaktadır. Okul yöneticileri, eğitim yönetimi alanındaki yenilikleri takip etme ve bu yenilikleri okullara entegre edebilme konularında büyük sorumluluğa sahiptir. Bu sebeple alanda yapılacak olan araştırmalarda okul yöneticilerinin çoğunlukla yer alması gerektiği düşünülmektedir.

İncelenen lisansüstü tezlerde en fazla nicel yöntem tercih edilmiştir. Nicel yöntemden sonra en çok tercih edilen araştırma yöntemi nitel yöntemdir. Karma yöntem ise en az kullanılan araştırma yöntemi olmuştur. Alanyazında bu araştırmanın bulgularını destekleyen benzer çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; Köksal (2019) araştırmacıların daha çok nicel yöntemi tercih ettiğini; Akyol ve Yavuzkurt (2016) çalışmalarda karma yöntemin daha az çalışıldığını ifade etmektedir. Özdemir ve diğerleri (2021), yüksek lisans düzeyindeki karma yöntemli çalışmaların az olmasını, birçok yüksek lisans öğrencisinin karma yöntem araştırmalarını içeren bir ders almamasına ve karma yöntemli araştırmalarda nitel ve nicel boyutta çalışılmasının zahmetli olmasına bağlamaktadır. Kutanis, Bayraktaroğlu ve Yıldırım'ın (2007) çalışmasında ise, araştırmacılar; nitel yöntem kullanmalarının uzun zaman aldığını, nitel yöntemli çalışmalarda güvenilirlik açısından sorunlar olduğunu, nitel yöntem ve uygulamalarına hakim olmadıklarını belirtmişlerdir. Ülkemizde yapılan araştırmalarda çoğunlukla nicel yöntem kullanılmaktadır (Arık ve Türkmen, 2009). Bu durum Türkiye'de pozitivist anlayışın baskın olması ile de açıklanabilir. Pozitivist yaklaşımda nitel yöntemin bilimselliği sorgulanmaktadır. Ayrıca sosyal bilimler alanındaki lisansüstü ders içerikleri ve ders kitaplarında nicel araştırma yöntemleri ve istatistiksel analiz tekniklerine daha fazla yer verilmektedir (Sağlam Arı ve diğerleri, 2009). Yapılan bu araştırmalar, çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermekte ve çalışmaların yöntem seçiminde nitel ve karma yöntemin geri planda kalmasının sebebini açıklamaktadır.

Okul yöneticileri konulu çalışmaların çoğunda araştırma modeli olarak durum çalışması, olgu bilim ve tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma modelleri içerisinde en az kullanılanlar ise doküman analizi ve deneysel olmuştur. Araştırmalarda nadiren de olsa nedensel karşılaştırma modelinin tercih edildiği görülmüştür. Karma yöntemin kullanıldığı çalışmaların bazılarında tarama-durum çalışması, tarama-olgu bilim gibi araştırmanın nitel ve nicel boyutlarının belirtildiği; çalışmaların bazılarında ise olgu bilim-belirtilmemiş, tarama-belirtilmemiş ve durum çalışması-belirtilmemiş gibi araştırmanın yalnızca tek bir boyutunun belirtildiği tezler olduğu görülmüştür. Araştırma modelinin belirtilmediği tezlerin olduğu da tespit edilmiştir. Literatürde bu çalışmanın bulguları ile paralellik gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Örneğin; Balcı (1988b) eğitim yönetimi çalışmalarında en fazla tarama modelinin kullanıldığını, Alp ve Şen (2021) eğitim yönetimi ve denetimi alanındaki çalışmalarda araştırmacılar tarafından en fazla tercih edilen araştırma modelinin tarama

olduğunu ve birçok çalışmada araştırma modelinin belirtilmediğini, Selçuk ve diğerleri (2014) nitel yöntemin kullanıldığı araştırmalarda durum çalışması ve olgu bilim modellerinin çoğunlukla tercih edildiğini, Öner (2019) en az tercih edilen araştırma modelinin doküman analizi olduğunu ve karma yöntemin kullanıldığı araştırmalarda tarama-durum çalışması modelinin daha fazla çalışıldığını, Şan (2020) karma yöntemle yapılan tezlerin nitel ve nicel boyutlarına ilişkin modellerin genellikle belirtilmediğini, Arık ve Türkmen (2009) çalışmalarda araştırma modellerinin belirtilmemesinin metodolojik açıdan eksiklik oluşturduğunu ifade etmektedir. Nicel yöntemin temel alındığı çalışmalarda deneysel modele kıyasla tarama modelinin daha fazla tercih edilmesinin nedeni, tarama modelinde kısa zamanda daha çok veri elde edilebilmesi olabilir. İncelenen tezlerde araştırma modeli bilgisine yer verilmeyen çalışmaların olduğu tespit edilmiştir. Literatürde çalışmalara konu olan bu durumun son yıllarda daha sık gözlenmesi, araştırmacıların çalışmalarının yöntem bölümüne ağırlık vermesi gerektiğinin bir göstergesidir.

Okul yöneticileri konulu tezler örneklem türü açısından incelendiğinde en çok tercih edilen grubun yönetici-öğretmen, öğretmen ve yönetici olduğu görülmüştür. Yönetici-eğitim koordinatörü, yönetici-müfettiş, yönetici-okutman, yönetici-müfettiş-öğretmen, yönetici-öğretmen-psikolojik danışman, okul çalışanı, yönetici-veli yönetici-öğretmen-avukat, yönetici-millî eğitim yöneticisi-öğretmen-alan uzmanı ve öğrenci gibi farklı örneklem türü seçiminin yapıldığı araştırmalar da bulunmaktadır. Alanyazında bu araştırmanın bulgularını destekleyen benzer çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; Gizir ve Köle (2009) eğitim yönetimi alanı kapsamında yaptığı araştırmada en çok tercih edilen örneklem türünün öğretmenler olduğunu, İsaogulları (2016) liderlik teması çerçevesinde yürüttüğü çalışmasında örneklem türü seçiminde öğretmenlerin ön planda olduğunu ifade etmektedir. Araştırmacılar çalışmalarının içeriğinde, öğretmenlere kolay ulaşılmasından dolayı bu grubu örneklem türü olarak tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Örneklem türü seçiminde öğretmenlerin yoğunlukta olması bu durum ile açıklanabilir. Öğretmenlerden sonra en fazla çalışılan örneklem türü okul yöneticileridir. Bunun sebebi bu çalışmada okul yöneticileri konulu tezlerin temel alınmasıdır. Müfettiş, millî eğitim yöneticileri ve eğitim koordinatörlerine ulaşım zorluğundan dolayı bu grupların örneklem türü seçiminde ön planda olmadığı düşünülmektedir. Hâlbuki eğitim alanında önemli birtakım sorumluluklara ve görevlere sahip olan bu kişilerin örneklem olarak seçilmesi çalışmalara yeni bir bakış açısı kazandırabilir.

Okul yöneticileri konulu araştırmalara örneklem büyüklüğü açısından bakıldığında en fazla tercih edilen çalışma grubunun 0-50 kişi olduğu görülmüştür. Sonrasında en yoğun olan çalışma grubu 301-350 ve 501-750 kişi olarak göze çarpmaktadır. 1000 kişi ve üzeri örneklem büyüklüğüne sahip olan çalışmaların ise sayısı azdır. Araştırmaların bir kısmında ise örneklem büyüklüğü bilgisine yer verilmemiştir. Araştırmanın bu sonuçlarıyla benzerlik gösteren başka çalışmalara da literatürde yer verilmiştir. Örneğin; Öner (2019) ve İşçi (2013) en fazla tercih edilen örneklem büyüklüğünün 301-400 kişi olduğunu, Uysal (2013) ise örneklem büyüklüğünün 301-1000 aralığında yoğunlaştığını tespit etmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinde küçük örneklem seçimi ile detaylı bilgilere ulaşılabilir (Patton, 2014). Bu sebeple nitel araştırmaların çalışma grubunda 0-50 kişinin daha fazla tercih edildiği söylenebilir. İncelenen araştırmalarda nicel yöntemin ağırlıkta olması, örneklem büyüklüğünün 501-750 ve 301-350 aralığında yoğunlaşmasına sebep olmuştur.

İncelenen tezlere veri toplama araçları açısından bakıldığında veri toplama araçlarında çeşitlilik olduğu görülmektedir. Okul yöneticileri konulu tezlerde ağırlıklı olarak görüşme formu, ölçek ve anketten yararlanılmıştır. Çalışmalarda birden fazla veri toplama aracı olarak ölçek-anket-görüşme formu, belgesel tarama, ölçek-kişilik testi, görüşme formu-belgesel tarama-gözlem formu, belgesel tarama-gözlem formu, ölçek-görüşme formu-başarı testi ve anket-envanter az sayıda kullanılmıştır. Alanyazında bu çalışmanın bulgularıyla paralellik gösteren başka araştırmalar da bulunmaktadır. Örneğin; Köksal (2019) araştırmalarda en sık

kullanılan veri toplama araçlarının ölçek, görüşme formu ve anket olduğunu, İşçi (2013) ise çalışmasında, en sık kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğunu tespit etmiştir.

Okul yöneticileri konulu lisansüstü tezlerden nicel yöntemli olanlarında en çok parametrik test tekniklerinin, nitel yöntemli olanlarında en çok içerik analizinin ve karma yöntemli olanlarında ise birden fazla veri analiz tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Literatürde bu çalışmanın bulguları ile paralellik gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Örneğin; Gülmez ve Yavuz (2016) liderliğin eğitim yönetimi ile ilişkisini incelediği çalışmasında araştırmacıların çoğunlukla içerik analizini kullandıklarını, Ağaoğlu ve diğerleri (2008) okul yönetimi konusunda yapılan tezleri incelediği çalışmasında en fazla kullanılan veri analiz tekniğinin parametrik testler olduğunu, Şan (2020) karma yöntemli araştırmaları incelediği çalışmasında karma yöntemli çalışmalarda birden fazla veri analiz tekniğinin uygulandığını tespit etmiştir. Karma yöntemle oluşturulan araştırmaların veri analizinde birden fazla veri analiz tekniğinden yararlanılmasının, nitel ve nicel boyutta verilerin elde edilmesi sebebiyle gerçekleştiği düşünülmektedir. Araştırmalarda kullanılacak veri analiz tekniğinin seçiminde; verinin niteliği, çalışma yöntemi, örneklem büyüklüğü ve veri dağılım özelliğinin etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, uygulayıcılara yönelik şu önerilerde bulunulabilir: Lisansüstü tezlerde eğitimde teftiş ve denetim, okula toplumsal katılım ve okullarda işletme gibi nadiren çalışılan ve daha özgün olan temalara öncelik verilebilir. Araştırmaların hem nitel ve hem nicel boyutlarının ele alındığı karma yöntemli çalışmaların artmasıyla daha ayrıntılı sonuç ve önerilere ulaşılması sağlanabilir. Araştırmalarda tercih edilen veri toplama araçları ve araştırma modelleri çeşitlendirilebilir. Örneklem türüne daha az dahil edilen gruplara araştırmalarda daha çok yer verilmesi ile çalışmalara farklı bakış açıları kazandırılabilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, politika oluşturuculara yönelik şu önerilerde bulunulabilir: Lisansüstü eğitim programlarında nitel ve karma araştırma yöntemleri ağırlıklı olarak yer alabilir. Araştırma yapabilme becerisine sahip olan öğrenciler, doktora programlarına katılmaları için yönlendirilebilir ve bu durum doktora düzeyinde gerçekleştirilecek araştırmaların sayısını artırabilir. Doktora ve yüksek lisans programlarında metodoloji derslerinin yoğunlukta olması sağlanabilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, araştırmacılara yönelik ise şu önerilerde bulunulabilir: Ülkemizde ve diğer ülkelerde okul yöneticileri konusunda yapılan lisansüstü tezlerin kategorik olarak eğilimlerinin incelenmesi ile araştırmaların ülkeler bazında karşılaştırılması yapılabilir. İncelemeye dahil edilmeyen örneklem seçim tekniği ile geçerlik ve güvenilirlik yöntemleri benzer bir çalışmada araştırılabilir. Okul yöneticilerini konu alan benzer çalışmalar belirli zaman aralığında tekrar yapılarak eğitim alanındaki değişimleri tespit edilebilir.

Kaynakça

- Ağaoğlu, E., Ceylan, M., Kesim, E., Madden, T. ve Altınkurt, Y. (2008). *Okul Yönetimi ile İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Akan, D. ve Yalçın Yıldırım, İ. (2014). Öğretmenlerin Algıladıkları Yönetici Yeterlik Davranışları ile İlköğretim Kurumları Yöneticilerinin İlişkileriyle İlgili Bilişsel Çarpıtmaları Arasındaki İlişki. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 187-207.
- Akbaşlı, S. ve Balıkcı, A. (2013). Okul Yöneticisi ve Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Yöneticiliğinin Meslekleşmesinin Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 366-377.
- Aktaş, A. ve Özgenel, M. (2020). Okul Müdürlerinin Liderlik Stillерinin Öğretmen Performansına Etkisi. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(2), 1-18.

- Akyol, B. ve Yavuzkurt, T. (2016). Türkiye’de Lisansüstü Tezlerde Eğitim Denetimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(2), 908-926.
- Alp, Ö. ve Şen, S. (2021). Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalında Yapılan Nicel Tezlere İlişkin Bir Sistematik Derleme: 2009-2019. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 359-391.
- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yayınlanan Bilimsel Dergilerde Yer Alan Makalelerin İncelenmesi. *1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale*.
- Arıkan, K.M. (2018). *Değişim Sürecinde Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Motive Etme Yeterlikleri*. (Yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Arnez, N. & Howard, B. (1982). *School-Based Administrator Networking and Professional Development Program for More Effective Schools*. ERIC ED 29854.
- Artık, L. (2019). *Okul Yöneticilerinin Liderlik ve Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Asar, Ç. ve Tümkaya, S. (2016). İlkokul Yöneticilerinin Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 243-258.
- Aydın, A., Erdağ, C. ve Sarıer, Y. (2010). Eğitim Yönetimi Alanında Yayınlanan Makalelerin Konu, Yöntem ve Sonuçlar Açısından Karşılaştırılması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 37-58.
- Aydoğın, A.G. (2018). *Okul Yöneticilerinin Öğretimsel ve Yönetimsel Liderlik Davranışları: Polatlı Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Balcı, A. (1988a). Türkiye’deki İlk ve Orta Dereceli Okul Yöneticileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 21(1), 435-448.
- Balcı, A. (1988b). Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: EAQ’de 1970-1985 Arasında Yapılan Araştırmalar. *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 21(1), 421-434.
- Balcı, A. ve Apaydın, Ç. (2007). *Türkiye’de Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi Örneği. Eğitim Yönetimini Yeniden Düşünmek Kongresinde (21-22 Haziran 2007, Ataum’da) bildiri olarak sunuldu*.
- Başaran, İ.E. (1996). *Türkiye Eğitim Sistemi*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bülbül, T. ve Türkmenoğlu, G. (2015). Okul Yöneticilerinin Göreve Geliş Biçimlerinin Okul Kültürüne Yansımaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 526-549.
- Çamsarı, A. (2018). *Okul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Yeterliliklerinin Belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Çarıkcı, E. (2018). *Okul Yöneticilerinin Duygusal Zekâ Yeterliliklerini İş Yaşamında Kullanma Düzeyleri ile Duygusal Emek ve Çatışmayı Çözme Stratejileri Arasındaki İlişki (Bilecik İli örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dal, S. ve Şirin, A. (2019). Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevine İlişkin Görüşleri: Bağcılar, Bakırköy, Başakşehir, Esenler ve Zeytinburnu Örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 11(3), 215-240.
- DiPaola, M. F. & Walther-Thomas, C. (2003). *Principals and Special Education: The Critical Role of School Leaders* (COPPSE Document No. IB-7). Gainesville: University of Florida, Center on Personnel Studies in Special Education.

- Erçetin, Ş.Ş. (1998). *Lider Sarmalında Vizyon*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Gizir, S. ve Köle, F. (2009). “Eğitim Yönetimi Alanında Liderlik Üzerine Yapılan Çalışmaların Kuram, Yöntem ve Ele Alınan Değişken Açısından İncelenmesi”, Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 14-15 Mayıs 2009’da sunuldu, *IV. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gothard, J. M. (2015). *High School Principal Instructional Leadership: The Four Domains of Leadership for School Improvement* (Order No. 3705694). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1692605037).
- Gök, R. (2017). *Türk Eğitim Sisteminde Meritokrasi ve Liyakat Esaslı Yönetici Yetiştirme, Atama, Değerlendirme Sistemi ile Liyakatlı Yönetici Niteliklerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması*. (Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Grant, C. P. (2011). *The Relationship Between Distributed Leadership and Principal's Leadership Effectiveness in North Carolina* (Order No. 3463701). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (879436568).
- Gülmez, D. ve Yavuz, M. (2016). Eğitim Liderliği ve Yönetimi Kapsamında 2012 Yılında Yayınlanmış Olan Makalelerin Amaç ve Yöntem Bakımından Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 15 (2), 318-329. DOI: 10.17051/ıo.2016.35708.
- Gündüz, T. (2019). *Öğretmen Algularına Göre Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri: Orta Karadeniz Bölgesi'nde Yapılan Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Gürsel, M. (2005). *Eğitim Yöneticisinin Yeterlikleri: Endüstri Meslek Lisesi Yöneticilerine İlişkin Bir Araştırma*. Konya: Eğitim Yayıncılık.
- Güven Hastürk, D. (2017). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kamu Okullarına Yönetici Atama Sisteminin Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- İlgar, L. (1996). *Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- İsaoğulları, Y. (2016). *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının Liderlik Teması Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- İşçi, S. (2013). *Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Kaçaroğlu, A. (2022). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Eğitim Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerine İlişkin Bir İçerik Analizi (2020-2021)*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Kahn R.L. & Katz D. (1977). *Örgütlerin Toplumsal Psikolojisi*. (Çeviri: H. Can ve Y. Bayar). Ankara: Doğan Basımevi.
- Kanbur, T. (2009). *İlköğretimde Veli Okul İşbirliğinin Geliştirilmesinde Yönetici Rollerini* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karaca, O. (2018). *Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik İncelemesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Karadağ, E. (2009). Sınıf öğretmenliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerinin tematik açıdan incelemesi. B. Acat (Ed.) *8.Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eskişehir.
- Karahan, M. (2019). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yetki Kullanımında ve Yetki Devrinde Yaşadıkları Sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 345-380.

- Karakol, O. E. (2016). *Okul Yöneticilerinin Yetki Kullanma Kaygısı ile Liderlik Kapasitelerine İlişkin Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Karasar, N. (1982). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Katz, R.L. (1974). *Skills of an Effective to Administrator*. Harvard Business Review.
- Konan, N., Çelik, O. ve Çetin, R. (2018). Türkiye’de Okul Yöneticisi Görevlendirme Sorunu: Bir Meta Sentez Çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 92-113.
- Köksal, D. (2019). *Eğitim Yönetimi Alanında 2005-2018 Yılları Arasında Yürütölen Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Kuşkaya, V. (2016). *Okul Yöneticilerinin Seçiminde Kullanılan Ölçütlere İlişkin Öğretmen Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Kutaniş, R., Bayraktaroğlu S., ve Yıldırım, E. (2007). *Nitel araştırmanın dayanılmaz hafifliği-2: İdealler ve gerçekler*. 15. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildirileri Kitabı, 233-243.
- Küçükahmetoğlu, M. (2012). *Türkiye’de Okullara Yönetici Yetiştirmenin Gerekliği*. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Marks, H. M. & Printy, S. M. (2003). Principal Leadership and School Performance: An Integration of Transformational and Instructional Leadership. *Educational Administration Quarterly*, 39 (3), 370-397.
- Mavi, D ve Özdemir, M. (2020). Yönetici Rollerini Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 918-937. DOI: 10.31592/aeusbed.710877.
- MEB (2014). *Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği*. (2014, 24 Mayıs). Resmi Gazete (Sayı: 29009). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/05/20140524-18.htm>
- MEB. (1987). *Yöneticiler Seminer Notları* (Teftiş Kurul Başkanlığı). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Mızrak Karcı, M. (2020). Okul Yöneticilerinin Liderlik Davranışlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (227), 405-428.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2019). Milli Eğitim Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı. Ankara: Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Öner, Ö. (2019). *Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanındaki Lisansüstü Eğitim Tezlerinin İncelenmesi (1990-2017)*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Özben Aksoy, Ç. (2019). *Okul Yöneticilerinin Değişimi Yönetme Yeterlilikleri*. (Yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Özdemir, A., Tanoba, T., Karaokur, Ş. ve Tonyalı, Ö. (2021). Türkiye’de Eğitim Bilimleri Alanında Yapılan Karma Yöntem Tezlerde Tipolojik ve Yöntemsel Eğilimler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 54 (54), 23-53. DOI: 10.15285/maruaabd.826728
- Özdemir, S. (2012). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öztaban, A. (2020). *Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Yerine Getirme Düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

- Öztürk, K. (2019). *Ortaokul Öğretmenlerinin Algularına Göre Müdürlerin Yönetici Yeterlikleri ile Öğretmenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (Çev. Ed. M. Bütün ve S. B. Demir). Ankara: Pegem A.
- Polat, G. (2010). *Eğitim Yönetimi ve Denetim Anabilim Dalında Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Prince, T. M. (2006). *Alabama Practicing Principals: A Study of Perceptions of School Leaders Regarding Leadership Behaviors That are Most Effective for Administering Public Schools* (Order No. 3236795). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305349105).
- Rouss, E. G. (1993). Essential Competencies for Independent School Leaders. (Ph. D. University Of Virginia). *Dissertation Abstract International*, 54 (5).
- Sağlam Arı, G., Armutlu, C., Güneri Tosunoğlu, N. ve Yücel Toy, B. (2009). Pozitivist ve Postpozitivist Paradigmalar Çerçevesinde Metodoloji Tartışmalarının Yönetim ve Pazarlama Alanlarına Yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 113-141.
- Sayan, İ. (2018). *Okul Yöneticisi Atama Türlerinin, Öğretmenler, Okul Yöneticileri ve Eğitim Öğretim Süreçleri Üzerine Etkilerinin Nitel Bir Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M., ve DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayınlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39 (173).
- Şan, E. (2020). *Türkiye’de Eğitim Alanında Yayınlanan Karma Yönteme Dayalı Makalelerin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Şişman, M. (2018). *Öğretim Liderliği*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Taymaz, H. (1985). *İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Müdürleri İçin Okul Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Terci, F. (2008). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yönetici Yeterlik Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Terzioğlu, C. (2019). *İlkokullardaki Okul Yöneticilerinin Mintzberg’in Yönetici Rollerini Yerine Getirme Düzeylerinin Hesap Verebilirlik Açısından Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Uysal, Ş. (2013). *Türkiye’de Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Alanındaki Doktora Tezlerinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Walker, V. A. (1985). Special Education Administrators Perceived Competences in Areas of Special Education. *Texas Agricultural and Mechanical University Dissertation Abstracts International*, 50 (4).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yukl, G. (2011). *Örgütlerde Liderlik*. (Çeviri: Ş. Çetin ve R. Baltacı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yücel, M. (2019). *Okul Yöneticilerinin Yönetici Atamaya İlişkin Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak.

Zehir Gülebi, N. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Liderlik Alguları ve İlkokul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi’nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: T.C. Maltepe Üniversitesi Etik Kurulu

Tarih: 18.06.2021

No: 2021/17-03

ARAŞTIRMACILARIN MAKALEYE KATKI ORANI BEYANI

1. yazar katkı oranı : %60

2. yazar katkı oranı : %40